

DPP-001-015203

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June – 2015

Sociology - 203 : Social Changes & Dev. in India

Faculty Code : 001

Subject Code : 015203

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.
 (૨) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1 નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.(1000 શબ્દોની મર્યાદામાં) 14

- (1) ઉત્ક્રાંતિનો અર્થ આપી સ્પેન્સરનો ઉત્ક્રાંતિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
 (2) સામાજિક પરિવર્તન લાવતાં પરિબલોની સવિસ્તર સમજૂતિ આપો.
 (3) આધુનિકતાનો અર્થ આપી, વિકાસની પ્રક્રિયા તરીકે આધુનિકીકરણ સમજાવો.

2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ 500 શબ્દોમાં આપો.

(અ) કોઈપણ એક : **10**

- (1) સામાજિક પરિવર્તનનાં અવરોધક પરિબલો.
 (2) વિકાસ પ્રક્રિયા તરીકે આધુનિકીકરણ.

(બ) કોઈ પણ એક : **10**

- (1) ટકાઉ વિકાસ સમજાવો.
 (2) આર્થિક વિકાસના સામાજિક પરિમાણો.

3 (અ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

10

- (1) સામાજિક પરિવર્તનનાં લક્ષણો
- (2) સામાજિક વિકાસ સમજાવો.
- (3) વિકાસનાં પ્રકારો જણાવો.
- (4) પંચવર્ષીય યોજનાનાં હેતુઓ જણાવો.

(બ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

10

- (1) પરિવર્તનનાં સિદ્ધાંત તરીકે રૈખીય સિદ્ધાંત
- (2) વિકાસ પ્રક્રિયા તરીકે આધુનિકીકરણ
- (3) વિકાસમાં આયોજનની ભૂમિકા
- (4) સામાજિક પરિવર્તનનાં પરિમાણો જણાવો.

4 એક - બે વાક્યમાં જવાબ આપો.

6

- (1) વિકાસ એ કેવી પ્રક્રિયા છે ?
- (2) શ્વેત ક્રાંતિ શબ્દ કોને માટે વપરાય છે ?
- (3) ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનાનો સમય ગાળો કયો છે ?
- (4) માનવ વિકાસ એટલે શું ?
- (5) સાંસ્કૃતિક મંદતા એટલે શું ?
- (6) વૈશ્વિકરણ એટલે શું ?

(1) વિકાસ એ _____ પ્રક્રિયા છે.

(A) સામાજિક (B) સંકલન

(C) બહુપરિમાણીય (D) બધા જ

(2) હરિયાણી ક્રાંતિ શબ્દ _____ માટે વપરાય છે.

(A) વનીકરણ (B) કૃષિ વિકાસ

(C) દૂધ ઉત્પાદન (D) બધા

(3) માનવ સંશાધન મંત્રાલય _____ ટૂંકા નામે ઓળખાય છે.

(A) SMS (B) MMS

(C) HRD (D) RDX

(4) _____ ના દિવસે વિશ્વ પર્યાવરણ દિન ઉજવવામાં આવે છે.

(A) 3જી માર્ચ (B) 16 એપ્રિલ

(C) 18મી મે (D) 5મી જૂન

(5) સંસ્કૃતિકરણ શબ્દ કોણે પ્રયોજ્યો છે?

(A) કાર્લમાર્ક્સ (B) શ્રી નિવાસ

(C) દુર્બેમ (D) મેક્સ વેબર

(6) શ્વેત ક્રાંતિ શબ્દ _____ માટે વપરાય છે.

(A) વનીકરણ

(B) દૂધ ઉત્પાદક

(C) કૃષિ વિકાસ

(D) મત્સ્ય ઉધોગ

(7) બિન સાંપ્રદાયિકતામાં _____ નો સમાવેશ થાય છે.

(A) બૈદ્ધિકતા

(B) ભેદભાવ

(C) સમાનતા

(D) સામાજિકતા

(8) સામાજિક પરિવર્તનએ..... પ્રક્રિયા છે.

(A) સાર્વત્રિક

(B) અપૂર્ણ

(C) કેટલીક

(D) આંશિક

(9) _____ એ પ્રગતિનો અવરોધક પરિબલ છે.

(A) સ્ત્રી ભ્રૂણહત્યા

(B) આત્મહત્યા

(C) વસ્તી વધારો

(D) ગરીબી

(10) બિન સાંપ્રદાયિક નું એક મૂલ્ય છે.

(A) અવરોધ

(B) પરંપરા

(C) આધુનિકતા

(D) એક પણ નહીં

ENGLISH VERSION

- Instructions:**
- (1) Right side number indicate the marks.
 - (2) Answer all questions.

- 1** Write any one answer (Limit of 1000 words) **14**
- (1) State the meaning of evolution. Explain the spencer's theory of evolution.
 - (2) Discuss the factors which bring social change.
 - (3) Give the meaning of modernization and explain modernization as a process of development.
- 2** Write answer in limitation of 500 words.
- (a) Any one : **10**
 - (1) Barriers in the process of social change.
 - (2) Modernization as a process of development.
 - (b) Any one : **10**
 - (1) Explain sustainable development
 - (2) Social dimensions resulting from economic development.
- 3** (a) Any two : **10**
- (1) Characteristics of social change.
 - (2) Explain social development
 - (3) Explain the types of development
 - (4) Objectives of five year plan.

(b) Any two : 10

- (1) Linear theory as change theory.
- (2) Modernization as the process of development.
- (3) Role is planning in development.
- (4) Explain the dimensions of social change.

4 Write answer in short one two lines. 6

- (1) What is the process of development ?
- (2) For what purpose the word while revolution is used ?
- (3) What is the duration of third five year plan ?
- (4) What is Human Development?
- (5) What is cultural gap ?
- (6) What is globalization ?

5 M.C.Q. 10

- (1) Development is a _____ process.
(A) Social (B) Organization
(C) Multi-dimensional (D) Above all
- (2) The word Green Revolution is used for _____.
(A) Development of forest
(B) Development of agriculture
(C) Milk production
(D) Above all

- (3) Human Resource Department is known as _____.
(A) SMS (B) MMS
(C) HRD (D) RDX
- (4) Global Environment Day is celebrated on _____.
(A) 3rd March (B) 16th April
(C) 18th May (D) 5th June
- (5) Who used the word 'cyltyrization' ?
(A) Karl Marx (B) Shreenivas
(C) Durkheim (D) Max Weber
- (6) The word white revolution is used for _____.
(A) Development of forestry
(B) Milk production
(C) Development of agriculture
(D) Fishing industry
- (7) Secularism includes _____.
(A) Intellectuality (B) Spariatility
(C) Equality (D) Sociality
- (8) Social change is a _____ process.
(A) Universal (B) Imperfect
(C) Some (D) Less

(9) _____ is an obstacle Factor in progress.

(A) Foetus

(B) Suicide

(C) Population growth

(D) Poverty

(10) Secularism is a value of _____.

(A) Obstacle

(B) Tradition

(C) Modernity

(D) None
